

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felzárkózások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Hirdetési árak:

Egész évre ——— 12 kr.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hóra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 159. szám.

Hétfő, július 13.

Néppárti hármasság.

Nagybecskerek, július 13.

Egy a néppárt három árnyalatban. Közös a célja mindháromnak; ugyanegy az elvük, hasonló a programjuk, összevágó a taktikájuk, mindegyik színeiből kéri egy: a fekete — hanem azért mégis alaposan hajba kaptak. Már egyik sem állhatja a másikat; négyüléseken, lapjaikban szidják, lenézik egymást. Mindegyik félti existenciáját a másik kettőtől. Mióta aktuálisá vált a kerületekért való küzdelem, nem támogathatják többé egymást, hanem bőszen versenyre keltek. De nézzük őket egyenkint.

A leghamisítatlanabb „néppárt” az, a melyet Zichy Nándor gróf teremtett. Az excellenziás atyamester valamennyi retrograd irányzat jelszavaiból kiválogatta az ugynevezett legnépszerűbbeket, kihagyta belőlük — hogy fölfelé loyális színeket is játszassék — a kiegyezési alap bolygatását, első helyre tette az egyházpolitikai reformtörvények eltörlését és összetákolta ekkép a néppártnak keresztelt szörnyszülött ősi programját. Vele és programjával egy ideig valamennyi anti-liberális párt rokonszenvezett. Később, a mint nyilvánvalóvá lett, hogy az ország mind nagyobb többsége hallani sem akar a feudális népboldogítókról, egyenkint szépen fölgyújtották a többé-kevésbbé nyílt kacérkodással, mit addig a néppárttal folytattak.

Legtovább megőrizték hűségüket a „Magyar Allam” ultramontán érdekcsoportja, továbbá Polónyi Gábor és társai meg Ugron Gáborék. Hortoványi — annak a felségsértő szent lapnak szerkesztője, melyet idővel a függetlenségi klerikalizmus furcsa medrébe terelt — utóbb választói előtt határozottan kijelentette, hogy

a kiegyezési alap nem kell neki, és támadta a 67-es néppártot. Ezt persze zokon vette az „Alkotmány” című konkurrens lap. Egy hosszú cikkben szidni kezdte a hűtlen elvtársat, végül pedig felszólította Hortoványiékát, hogy alakítsák meg ma — ha sikerül — azt a „függetlenségi néppárt”-ot; az anyapárt szívesen fogja látni, ha minél több 48-as a revízió hívei közé szegődik, mely revízió amugy is első és főcélja a néppártnak. A revizionisták akként alaposan szétszakadtak.

Mindkettőjüket újabbantüti teljes vehemenciával Polónyi Géza. És legeslegújában Ugron Gábor fedezte föl az ő antiklerikális szívét. A szegény néppártot Nagy-Kanizsán ő is támadta. A „Magyarország” pedig, mely eddig még Ugronhoz szit, minap nehéz feladatra vállalkozott, midőn vezérének ezt a legújabb fordulatát plauzibilissá tenni igyekezett. Nevezett lap szerint Ugron „a vallás és a vallástalanság kozmopolita fanatikusai ellen egyformán” akar küzdeni — az első alatti értvén a néppárti ultramontánokat, az utóbbi elnevezéssel pedig a szabadelvűeket illetvén.

A distinkció így felállítva elég ügyes, sőt megkapó, de elfogulatlan szemlézőnek nem nehéz vele leszámolni. A magyar szabadelvűek se nem kozmopoliták, se nem fanatikuskok, se nem vallástalanok. Az egyházpolitikai reformtörvények az egységes magyar nemzetállam kiépítését célozták és szabadelvűségükkel a vallást nem támadták meg. Egyik buzgó harcosuk és lelkes végrehajtójuk, Wlassics Gyula kultuszminiszter csak a minap hangoztatta ünnepiesen, hogy „az állam legnagyobb erkölcsi ereje az igaz vallásosság”.

A mi pedig azt illeti, hogy Ugron a klerikalizmus kozmopolita fanatikusai

ellen akar küzdeni, azt csak oly alakban hisszük el neki, hogy félti tőlük egy pár mandátumát. Akár 67-es, akár 48-as alapon álljanak a revizionisták, ezéljük, elvük, színük valamennyinek egy és ugyanaz.

Az egész fekete hármasság — Zichy-Hortoványi-Ugron — annak a nemzetközi reakciónak áll szolgálatában, a mely Magyarországnak, mint egy séges nemzetállamnak, szabadelvű haladását hátráltatni akarja. Egyik se jobb a másikkal; egyik se tegyen szemrehányást a másikkal. Küzdjön nyíltan egymás mellett, egymásért a három néppárt, mely akárhogy veszzen is össze, egymástól többé el nem választható.

A szabadelvűek majd elkészülnek velük egyenkint és együttesen.

HIREK.

Tájékoztató

Aug. 3. községi jegyzők kongresszusa.
Aug. 5. A szőregi emlékszóbor leleplezése.
Augusztus 17. Közig. bizottság ülése.

A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; a fő részére kedden és pénteken délután.

— Személyi hír. Rónay Jenő főispán tegnap este kezdte meg négy heti szabadságidejét, melyet az idén is Koritnyicsán fog tölteni. Úszinte szívvel óhajtjuk, hogy a koritnyicsai kura ő méltóságát teljesen helyreállítsa nehéz állása fáradalmaitól. E kívánságunkat bizonyára osztja Torontálvármegye egész közönsége.

— A szőregi hősök emléke. A szőregi csatában elesett honvédek díszes emlékszóborának ünnepélyes leleplezése augusztus hó 5-én délelőtt 10 órakor megy végbe a következő programmal: Fluk Ferencz szoborbizottsági elnök negyvennyolczas honvédtiszt beszéd kíséretében átadja a szóbot a városnak. A polgármester át-

A „TORONTÁI” TÁRCZAJA.

Hát szeretem.

A férfi, ki ur volt, az igazi urak azon fajtájából, kik csak a nőket nem veszik komolyan, odasimult a reszkető leánykához s így szólt:

— Csókolj meg.

A leány ráemelte nedves, fényes szemét s a lelkéből szakadt föl ez a kérdés:

— Szeret?

— Szeretem! — mondta neki habozás nélkül, sebesen a férfi.

A leánynak hevesen pihegett a melle, ajkai reszkettek, s mint oltárképre, ugy nézett imádkozó nézéssel a türelmetlen férfira. Kissé visszahajlott, azután összekulcsolta kezét és könyörögve kérdezte:

— Becsületszavára mondja, hogy szeret?

A férfi idegesen rántotta össze szemöldökét s mintha valami fullasztó meleg mult volna le róla. Mondott valamit, de szárazabb lett a hangja. Egy két percig hallgattak s ő azután felszegen, esetlenül, akárha félt volna a marasztalástól — elment.

Az utcán vastag, émelítő köd csapott az arczába. Az összetaposott hó sárrá vált az aszfalton, csak a járdák szélén húzódtó végig fehérén. Végig ment a Kerepesi-úton le a színházig. Sétapálcáját lombán huzta maga után s egyszer kiesett a kezéből, sáros lett a fogantyúja. Megtörtülte a keztyűjébe s a Károly-köruton befordult. Majdnem elütötte egy omnibusz s még a kocsis káromkodott, hogy — vak az ur? Ó tanakodott, hogy talán jó volna tisztességre tanítani a botjával ezt a parasztot? . . . Az omnibusz meg azalatt már messze bent döcögött a Király-utcában. A Marokkói udvar előtt észébe jutott, hogy itt

találkozott tegrap Juliskákkal s hogy elfordította az arcát, mert nagyon elpirult.

Epirult! . . . Természetesen! Egy gyenge leány, kinek a becsülete az erős férfira van bízva, ki azt elveheti és visszaadhatja a saját tisztessége szerint . . .

— Eh! ez a sorsa! — mondá csaknem hangosan s sietett odább. Akárhogyan iparkodott azonban, nem tudott gondolkozni. Hogy miért jött el hát tőle ma? . . . Egy szóért, mely könnyű, mint a hópehely s melyet lám nem kérdezett eddig a leány! . . . Mit gondol? Mit akar? . . . Abszurdum . . .

— Többé feléjük se megyek!

Egyszer találkoztak, véletlenül, most egyik erre, a másik amarra! Hát hadd fusson.

Ezalatt kiért a ligetbe, a befagyott tó partján járkált, nem kerülve se sarat, se hóhányást. Jól esett neki a csend, az egyedüllet. Küzködött a jobbik maga ellen, a vádak ellen, melyekkel elhalmozta magát s melyek mindenike azt a reszkető, szép teremést védte, kibe kezgyetlen kézzel közeledett az imént, kit nem véd meg bizonyos sorsa elől az anyja. Bizonyos az, néhány hónap múlva majd találkozunk? . . . A leány egy fényes kocsiiban s mellette valami „ur”, akinek könnyű és ocsó a szó is, a pénz is. Majd emlegetik az urak, egy sorban a divatban levő lovakkal és színésznőkkel, alkuszna és prenumerálnak rá. Es neki immár az a kis gyönyörűség se jut mindebből, hogy elmondhassa majd: ugye csinos a kicsike? köszönjétek meg, hogy felfedeztem!

Ennyi skrupulus egy szó miatt!?

Es a vége? Mire lefontnyad egyik szirma a másik után? . . . Oda már az ő köre nem ér le, az már ott azon a határon van, mely a hónapos szobák s a templom küszöbei közt fekszik. Közből a kórház.

— De hát mit bánom én már?

Hanem azért csak töpreng és okoskodik, valamit érez, aminek nem tudja a nevét. Mintha összekuszáltak volna a lelkét, kapkod, és csak nem szájalomnak hiszi, amit érez. Egy új és ismeretlen érzés, amelyre nem tud ráismerni, melyhez véletlenül, késő jutott. Eddig csak forró édességét érezte annak a csóknak, melyet lehűtött ajkairól egy másik. Ez most nem mulik le, még egyre égeti . . . már melegíti az agyát . . . az izmait tüzei az örütségig . . . Egyik pillanatban ellágyítja, a másikban a mellére fekszik, a torkát markolja, lázas hullámokban korbácsolja agyára a vért és belefut minden, minden . . . Ah, ha mostan a karjaiba kaphatna! . . . Megfojtaná, kéjelegne a vonaglásán s azután a hideg vállába harapna, hogy azon oltsa le ajkai hevét! . . .

Es folyton az remíti, hogy elbukik! elbukik!! Nem tudja becsülni. Akitet — sokat — eleeni látott eddig, nem a szívükben botlottak meg. Mégis felálltak s nem árulkodik föl a homlokukon. Istenem! hát mi a különbség azok között, meg e között a leány közt, aki előbb azt kérdezi: „szeret?”

Nem tud választ találni. Az ő előkelő fogalmakkal telt lelkében nem kap erre választ. „Szeret!” a természetes válasz rendesen ez, hogy „szeretem!” Így szokta eddig Meggyújtunk egy illatos cigarettét, kábulunk a füstjével s aztán odahajítjuk a közös csészébe, a többi kiszivott cigaretták és elhasznált gyufák hamuja közé. Most valamit szeretne kitalálni, ezt: „szeretem!”

Ezalatt a gesztenyafa sor végére ért, ott kezdődik a város, érzik a szaga. Leült egy padra, fáradt volt s vékony talpu cipői átáztak, fázott is egy kicsit. Szemközt vele egy lakatlan nyári lakás havas verandáján egy szobor körvonalai látszóttak. Nedves összekunorodott sárga falevelek hullottak be, de azért kivette, hogy egy lóháton ülő amazont ábrázol. Az ágaskodó paripa szügyébe egy tigris mélyeszti a fogait s az ama-

A hivatalos melléklet nélkül.

veszi a szobrot. Szávay Gyula alkalmi költeményt szava. A szegedi dalárdák a Hymnust és a Szózatot éneklék. A szobor a belváros egyik legszebb helyén, a Gizella-téren lesz felállítva.

— **A czári pár utazása.** A Frankfurter Zeitung legutóbbi számának jelentése szerint a czári pár uti programját megváltoztatta. A czári pár először Trierbe utazik, onnan pedig Darmstadtba és Bécsbe. Csak ezután történik meg a német császárral való találkozás, és nem bizonyos, hogy ez Berlinben lesz-e. Németországból Londonba, majd Kopenhágába utazik a czári pár. Az utirány megváltoztatása a dán király kívánságára történt. — Egy Bécsből érkezett távirat szerint a czár augusztus 27-én Bécsbe érkezik és három napon: 27-én, 28-án és 29-én mint Ferencz József király vendége Schönbrunnban foglalkozni. E napok egyikén nagy csapatszemle lesz.

— **Szép egyetértés.** A nagyikindai róm. kath. hitközség tanácsa vasárnap tartott ülésén közönséget szavazott a város közönségének, a hitfelekezeteknek Dessewffy Sándor püspöknek impozáns fogadtatásáért.

— **Verscezi földművelők a kiállításon.** Verscezi írják, hogy a délvidéki földművelők tömegesen szándékoznak a kiállítás megtekintésére Budapestre felérni. E mindenesetre dicséretes cél érdekében mozgalom indult meg, melynek élén a délvidéki földművelők egyesületének elnöke Mark Antal és titkára Zéh Győző áll. Igen kívánatos, hogy e megindult mozgalmat siker koronázza, mert e megbecsülhetetlen erkölcsi haszonnal járó tanulmányút földművelőinkre igen üdvös hatással lesz, a mi csak földművelőink szemlélet- és gondolatkörének szélesbítését, világnézetüknek tökéletesbedését, földművelés-ügyünk fejlődését s ezek által nemzeti gyarapodásunkat eredményezheti.

— **Uj vonat Oravicza és Anina között.** A magy. kir. államvasutak igazgatósága értesítése szerint az Oraviczáról való kirándulásoknak megkönnyítése érdekében ez évi július hó 15-étől kezdve a nyári évad hátralevő tartamára Oravicza és Anina között mindkét irányban egy-egy új személyszállító tehervonat fog az alábbi menetrend szerint forgalomba helyezettetni: Oravicza ind. reggel 3 óra 39 percz, Anina érkezés reggel 6 óra 55 percz. Anina indulás délután 5 óra 5 percz, Oravicza érkezés este 8 óra 43 percz.

— **Kedélyes perelők.** Karadzsov Ilia és Kalapis Bozso, öbessenyői lakosok valami miatt összeharagultak. Úgyük a községi bírósághoz kerültek, ahol, miután a bíróságnak adott igazságot, Karadzsov oly haragra lobbant, hogy a bírósághoz hivatkozva, úgy taszította le Kalapist a községi lépcsőjéről, hogy az oldalbordáját törte.

zon a pusztá kezével erőlködik a tigris ellen. Ez nézte. Egy suhancz jött a faszorban. Hegyesen füttyörésze, a liget felől. Egy szivarcsutka tüze pislakolt a kezében s két póznát cipelt a hátán. Ő elővette a szivartárcsáját s rászólt a suhanczra:

— Megállj öcsém, adj egy kis tüzet!

A legény szippantott a szivarján, de az ő szivartárcsája üres volt. Észrevette ezt a suhancz.

— Talán szivart is én adjak az urnak?

Kaczagva nyult a zsebébe s odatartott egy marék szivarvéget — tessék választani! De már akkor szaladt.

Lassan indult utána s a Király-utczában megállított egy bérkocsit. Belehúzódt az ülés sarkába, összehúzta a felső kabátját, mert csaknem didergett. A kocsi ablakain át jobbról-balról látta a sok korcsmát, éjjeli kávéházat, melyekben okos hozzáértő emberek bezzeg hamarosan segítenek az apró mizeriákon, pénzért. Lárma, csörömpölés, rekedt zongora kalimpálás hangzott ki az utcára s ő nagy vágyat érzett pokolba kívánni mindent, amit nem tud kiűzni a fejéből. Bemenni egy ilyen lebujba, leülni egy asztal mellé a legelső utjába akadtal, megmelegedni, kedvre kapni s leszopni magát a sárga földig. Azután elnyulni ott a billiárd asztal alatt összeülve egy puszi cimborával s annak panasolni, hogy mennyi haszontalan gondja volt az imént, de most már nincs, most már rendkívül jól érzi magát, csak a feje... a feje szédül egy kicsit...

A Király-utca vége felé megállította lovát a kocsi s beszólt hozzá, hogy hová hajtsan?

— No, most megmondhatná neki, hogy hová? ... Hogy oda! ...

— **Színészet Nagy-Szent-Miklóson.** Levelezőnk írja: Már megemlékeztünk Peterdyszinigazgatóról, ki minden lehető elkövet, hogy a kényesebb igényeket is kielégítse. A jövő hét végén kedves meglepetésben részesül a közönség, amennyiben a nemzeti színház kiváló tagját: Ujházi Edét hivta meg vendégszereplésre. A művész ez alkalommal „Constantin Abbé”, „Pont Biquet család” és „Országgyűlési szállás” darabokban lép föl. Mozgalom indult meg Ujházi vendégszereplésének pár előadással való meghosszabbítása érdekében. A vidékről is számosan rándulnak át Nagyszentmiklóssra, hogy az emlékezetes esték részesei legyenek. A repertoire általában véve jó és változatos. Szerdán szufott ház előtt ment „A denevér”. A szereplők közül különösen Kassay pompás Eisensteinja, H. Serfözy Etel temperamentumos Adéja és Borbély Sándor Frank kedélyes fogházigazgatója tettek ki magukért. Fodor Ilona magyar népdal számait megismételték. Csütörtökön premiére volt. Sudermann „Pillangó csatáját” adták bizonyos csekély számú közönség előtt. Kiváltak Sarlay, Peterdy, Daróczy Ilka, Miklósy Ilona, Borbélyné. Hétfőn Daróczy Ilka hősnőnek a „Magdolnában”, szerdán pedig a kiváló és sokoldalú Kassai baritonistának „Ripp van Winkle”-ben lesznek jutalomjátékaik.

— **Az időről.** „Eg a napmelegtől a kopár sik sarja” s az utcán járó lába az átmelegedett járdán. A meglágyult aszfalt nagy vonzalmat tanusít az emberhez, mert cipőnk sarkát megfogja, a nyomát hűen megőrzi. Olyan a levegő, mintha az ember valami óriási kemencében járna s egy kis élénk mozgás, siető járás után az ember úgy megizzadt, mintha vízből jöne ki. Csakhogy végre jött a mentő is. Tegnap reggel és délelőtt kissé esett az eső, sok ezer halandót mentvén meg a pokol nyitányától. A hűvösebbre vált délután a becskerekai közönség egy része arra használta fel, hogy — miután nem tudja, Becskereknek melyik mulatóhelyén található szórakozást — ki gyalogszerrel, ki két vagy négy kereken kiránduljon a szomszéd écskai erdőbe.

— **Egy örült suszter.** Egy Leis Egydius nemű bécsi cipészlegény tegnap a Szent István toronyról leugrott és szörnyet halt. A szerencsétlen életunt ember öngyilkossága nem is keltett volna oly nagy feltűnést, ha az életből való bucsuzását nem ily nagy eclat-val rendezte volna. Nem sok vizet zavart a szegény ember életében. A kik ösmerték, azt beszélte róla, hogy szorgalmas és kifogástalan magaviseletű ember volt. Nevelő apja műhelyében dolgozott és nagy támasza volt az üzletnek. Elzárkózott és hallgatag ember volt, de néha hirtelen haragra lobbant. Csak nemrég tudta meg, hogy nem igazi, hanem csak fogadott fia az apjának. Ez okozta e borzasztó elhatározását, nem tudni. A nevelő szülők kijelentették, hogy nem is sejtették, mi hajította a boldogtalant a halálba. A szenzációs módon elkövetett gyilkosság következtében történt: Délután három óra tájban a 20 éves ember megjelent a sekrestyés hivatalában és jegyet kért, hogy a toronyba fölmehesen. Kívánságát, minthogy a szokásos díjat lefizette, teljesítették. Mikor körülbelül 70 méternyi magasságra ért, az ott levő korlátra felkapaszkodott és átvetette magát rajta. Előbb a tető párkányzatára esett, onnan lefelé gurult és végre fekeve maradt az ornamentális faragványok között. Mire a mentők odaértek, már halva volt.

— **Tiszteld apádat és anyádat...** A civilizáció és vele a humanizmus nem valami rohamosan terjed és ver gyökeret a köznépi lelkében. Igen gyakoriak még mindig az oly esetek, mikor egyesek tulmennek azon a határon, a meddig egyéniségöknek érvényesülnie lehet, és nem igen válogatják meg a módot és eszközt, melylyel önértüknek való vagy sokszor csak képzelt megsértéséért magoknak elégtételt szerezhetnek. A minap is Nyerőn Marinka Petu román fiatalember összeszóllalkozott édes anyjával s ingerültségben a már 76 éves gyámoltalan öregasszonyt annyira megverte, hogy életben maradásához igen kevés remény fűződik.

— **Ahol az apát megverik.** Medves, te meszmegei községben él egy nagyon szépleány, a kibe belészeretett Gócz Sándor odaváló paraszt fia. A suhancznak azonban vetélytársa volt, mert a lányba Hummel József is szerelmes. A hajdon inkább Gócz felé hajolt, a miért Hummel sértve érezte magát és bosszút forralt. Egy este éjfélt után átmászott Bernáth György nevű pajtásával Góczék kerítésén és nesztelenül odasompolyogtak, a hol Gócz rendszeren aludni szokott. Egy hatalmas dorong, egy suhantás és az ágyban levő alak iszonyuan elkiáltotta magát. Különös játéka a sorsnak, hogy a két gonosztevő által

mért csapás nem okozott nagy veszedelmet, de annál nagyobb az, hogy az ágyban a fiu helyett az apa feküdt. A két jómadár annyira megijedt, hogy önként megadták magukat és most a járásbírósg fogházában gondoskodnak arról, hogy nyugalmaikat mi se zavarja.

— **Drága építkezés.** Szegedről írják: A tanyákon föllálandó kilencz új iskola építésére egyszer már hirdetett versenytárgyalást a hatóság, de annak az eredményét nem hagyták jóvá, mert csak egy vállalkozó jelentkezett s az is az egységi árakra nyolcz százalék fölülfizetést kért. Az ujon hirdetett pályázat határnapja tegnap volt, de ez még eredménytelenebb, mint az előbbi, mert ezuttal egy vállalkozó sem akadt.

— **Uj eljárás a távirati utalványnál.** A kereskedelemügyi miniszter a posta- és távirat-hivatalokat utasította, hogy a távirati utalványok kifizetése alkalmával a címzetteknek egy e célra kiadott nyomtatványon kiállított oly értesítések adassanak át, a mely a távirati postautalványnak nemcsak minden adatait, hanem írásbeli közlenényét is tartalmazza.

— **Oh, az a kauzció!** Eszéken a napokban Thalheim Leó, a 78. gyalogezred főhadnagya agyonlőtte magát. Hátrahagyott levelében megírja az öngyilkosság okát is. Szeretett egy leány, a ki viszont szerette őt, de a házasság még sem jöhetett létre, mert mindketten szegények voltak s nem tudták a tisztai kauzcióhoz szükséges összeget előteremteni.

— **Találtatott.** Tegnap este 9 óra tájban a kaszinókert bejárata és a kis hid közötti járdán egy aprópénz-tárczát találtak. A tulajdonos a rendőrségnél veheti át.

Szerb színészet.

Jabuka

Az itt vendégszereplő szerb nemzeti színház tegnap próbálkozott meg először operettel. A szerb társulatok valamennyien, még a legjobb is, mely most időzik nálunk, kizárólag drámára vannak berendezve. A kurta szoknyájú muzsának eddig nem igen juttattak helyet, s mi leszünk az utolsók, a kik ezért megszóljuk. Sőt ellenkezőleg, éppen nem bannók, ha a magyar színigazgatók követnék példájukat, miáltal megszabadulnának a drága primadonnák fizetésétől, mely egyes helyeken annyit emészt fel, a miből egy tisztességes drámai ensemblet lehetne fenntartani.

Az a darab, melyet tegnap hallottunk, tulajdonképpen nem is operette abban az értelemben, mint azt Offenbach megteremtette, Lecoque vagy Strauss folytatták. Inkább népsziműnek mondható, melyet sűrűn tarkítanak a dalok. Nagy érdeme, hogy ez a szerb operette mindig szerb stílusban mozog, ellentétben Konti ur műveivel, melyben még a leggondosabb kutatók sem voltak képesek magyar motívumokat felfedezni.

A „Jabuka” — mely nem tévesztendő össze Strauss e hasonczimű legutolsó művével — tegnap nagy hatást keltett, melynek oka abban keresendő, hogy a cselekvény mindvégig realis alapon mozog: a szerző néhány sikerült falusi alakot hozott a színpadra, mely a közönség megnevezettségéről gondoskodik, a szerelmesek csinos szerb dalokat énekelnek, a felvonások végén jól betanított kórusok lépnek fel, — ime az egész titok.

Az előadás, ha nem is érte el a társulat drámai előadások nivóját, elég jó volt. Markovics kellemes tenorhangon énekelte epedő dalait s Markovicsné nem nagy, de szívhez szóló hangon felelt neki. A komikusok közül Spasics és Bakalovics, úgy sikerült maszkjuk, mint pompás játékukért érdemelnek dicséretet. A szereplőkön kívül a karmesternek és az operette szerzőjének Doubeek Hugónak is kijutott a bőven felhangzó tapsból. Közönség szép számmal volt, közötté számos magyar család.

Heti műsor: Kedden július hó 14-én először „Hamlet”. Tragédia 5 felvonásban, írta: Shakespeare, angolból fordította: dr. Kosztics Lázár, szerb színre alkalmazta Hadzsics Antal. (Utolsóelőtti előadás.) — Csütörtökön július hó 16-án először: „Sokicza”. Eredeti népszimű 5 felvonásban, dalokkal és táncszal, írta: Okrugics Illés, színre alkalmazta Hadzsics Antal, zenéjét szerző Oczkó. A szerb dalárda szíves közreműködése mellett. (Utolsó előadás.)

A
B
eredeti
dar baj
senhofe

Bé

B
eredeti
Budape
téri haj
őket, me
zéssel ü
válaszol
Láng L
képvisel
Rado
zölte ő
Lajos
fogadtat
bankett

Bud
eredeti t
előtt tön
Schmi
szívélyes
Lajos kö
vetkező

„Ed
löl, hogy
önökre
galomná
meggyőz
hazug hi
galmazól

A
szemlélté
a legnagyobb

Buda
eredeti tá
lap szer
Flouren
azon a g
szerb dia
a millenn
következő
hallgassuk

Bosny

Buda
eredeti tá
bosnyák t
állítás ne
diákok kö
den koros
szint bos
nationális

Buda
eredeti tá
gresszus t
lyek folya
let alapsza
elvégeztéve

Az

Buda
eredeti tá
budapesti
tagjai csak
A tisztika
nök Hoi
Leó alelnök
szép beszéd
női széke
lapirodalom
hivatva.

Táviratok.

A királyné Bajorországban.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A királyné Lajos Tivadar bajor herceg látogatására a bajor Posenhofenbe érkezett.

Bécsi liberálisok Budapesten.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap délután érkeztek Budapestre a bécsi liberálisok. A Petőfiteri hajóállomásnál szép közönség várta őket, mely megérkezésükkor lelkes éljenzessel üdvözölte őket, mire ők „hoch”-al válaszoltak. A vendégeket egyebek közt Láng Lajos és Mezei Mór országgyűlési képviselők és számos bizottsági tag fogadta. Radocza János német beszéddel üdvözölte őket, mire vezetőjük, Dr. Vogler Lajos válaszként, megköszönve a szíves fogadtatást. Tiszteletükre este 1/9 órakor bankett volt a vigadóban.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi vendégeink ma délelőtt tömegesen mentek a kiállításba, hol Schmidt kiállítási igazgató őket a legszívesebben üdvözölte. Dr. Vogler Lajos köszönte a meleg fogadtatást s következőleg nyilatkozott:

„Eljöttünk meggyőződést szerezni a felől, hogy mindama rossz, a mit irigy nyelvek önökre mondtak, nem egyéb aljas rágalomnál. A mit itt látunk és hallunk, meggyőz minket arról, hogy azok, a kik hazug híreket szerteszét hordoztak, gaz rágalmozók. Eljenek a magyarok!”

A vendégek ezután csoportonként szemlélték meg a kiállítást s a látottakról a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak.

A francziák ellenünk.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A „Magyarország” című lap szerkesztősége táviratilag kérdezte Flourenst, igaz-e, hogy ő lesz az elnök azon a gyűlésen, melyet román, cseh és szerb diákok fognak tartani Párisban, hogy a millennium ellen tiltakozzanak. Flourens következőleg válaszolt: „A dolog való, hallgassuk meg panaszaikat.”

Bosnyák tanulók a kiállításon.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szombaton megérkezett bosnyák tanulók tegnap nézték meg a kiállítás nevezetességeit. Érdekes, hogy e diákok között a 12 és 40 év között minden korosztály képviselve van, s hogy részint bosnyák nemzeti ruhát, részint internacionális öltözetet viselnek.

Dijnok-kongresszus.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az országos dijnok-kongresszus tegnap folytatta tárgyalásait, melyek folyamán a létesítendő dijnok-egylet alapszabályait állapították meg. Ennek elvégzésével a kongresszust berekesztették.

Az újságírók egyesülete.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap alakult meg a budapesti újságírók egyesülete, melynek tagjai csakis hivatasos újságírók lehetnek. A tisztikar élén Mikszáth Kálmán elnök Hoitsy Pál és Veigelsberg Leó alelnökök állanak. Mikszáth Kálmán szép beszéd kíséretében foglalta el az elnöki széket. Ez egyesület a magyar hírlapiródalomban nagy hiányt pótolni van hivatva.

Kréta nemzeti gyűlés.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A párisi „Havas-ügynökség” Athenből kapott táviratot, mely szerint a kréti nemzeti gyűlés a keresztény főkörmányzó kinevezését, a török csapatok egyesülését, a benszülött milicz csapatok szervezését, a választói jog reformját és a bíróságok szervezését, mindezekhez a hatalmak garanciáját követeli.

Du Bois Reymond.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból telegrafálják: Du Bois Reymond, a világhíru nagy tudós ma ünnepelte meg az egyetemen 50 éves tanári jubileumát. Az agg tudós ez alkalomból zajos óvácziók tárgya volt.

Baratieri utja.

Budapest július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Arcoból telegrafálják, a szomorú sorsra jutott Baratieri tábornok ma Veronán keresztül Arcoba érkezett.

VASUT-ÜGYEK.

Magy. kir. államvasutak.

Ertesítés.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint az utazóközönség kényelmére való tekintettel a balaton szentgyörgy — somogy szobbi h. é. vasut állomásairól Balaton-Berény fürdő, valamint Balaton Keresztur állomásokra 8 nap érvényű biró menettérítési jegyek adatnak ki a rendes menetárak kétszeresének alkalmazása mellett.

Budapest, 1896. július 4-én.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

Nyilttér.*

Tekintetes

Vizák János urnak

Budapesten.

Legnagyobb készséggel igazolom, hogy az Öntől beszerzett, Ön által gyártott négy db. szalmarázó készülék, a cezlnak tökéletesen megfelel a mennyiben a gabonát a szalmából tisztán kiszemeli, úgy, hogy ez által rendkívüli megtakarítást eszközöl. Azon ígérettel, hogy gyártmányát legmelegebben ajánlani fogom, maradtam Csókán, 1896. június 29.

teljes tisztelettel:

Tábori Miksa,
uradalmi számtartó.

633-33

* Az e rovat alatt közöltéket nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

1234. sz. 1896.

Arverési hirdetmény.

Alulírott község előljárósága által ezenel közhírré tétetik, hogy Rom.-Écska község, mint erkölcsi testület tulajdonát képező, Perlasz és Orlovát községek határában levő 216 hold szántóföld, melyen a nyomásos gazdálkodás gyakorlandó, a kézségi képviselő testületnek f. évi 11. kgy. 1896. számú határozata folytán 1896. évi október hó 15-től kezdődő 6 egymásután következő gazdasági évre folyó évi július hó 26-án, esetleg augusztus hó 9-én, mindenkor reggel 9 órakor tartandó nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adni fog.

Kikiáltási ár évenként és holdankint 20 frt; bánatpénz ennek 10%-a.

Az árverési feltételek a jegyzői iródban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

R.-Écskán 1896. évi július hó 6-án

643-33

A községi előljáróság.

8957. tkvi szám. 1896.

Árverési hirdetmény.

A módosi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Végh Lajos nagybecskereki ügyvéd által képviselt Varga Tamás és Szabó Máttyás ó-teleki lakosok végrehajtatóknak Kapusi János ó-teleki lakos végrehajtást szenvedett elleni 500 frt tőke, ennek 1895. évi április 30-tól járó 6% kamatai, 74 frt 95 kr eddigi ügy 11 frt 80 kr jelenleg megállapított árverés kérésű költség iránti végrehajtási ügyében a nagybecskereki kir. törvényszék, a módosi kir. járásbíróóság és Ó-Telek községhez tartozó az ó-teleki 31. sz. tjkvben (52-53.) hrsz. a. felvett házra, melyből a végrehajtás alatt nem álló Kapusi Gábor és Erzsébet 2/3 rész illeti meg a végreh. törvény 156. § a értelmében egészben 160 frt kikiáltási árban úgy az ugyan ezen tjkvben 212., 265., 346., 402., 430., 488., 555. és 645. hrsz. a. felvett ingatlanoknak Kapusi János nevére írott 1/3-ad részére 409 frt kikiáltási árban az árverést elrendelő és annak foganatosítására 1896. évi augusztus hó 10. napjának d. e. 9 óráját Ó-Telek község hivatalos helyiségében az alábbi feltételek mellett kitűzi.

1. Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár, a melyen alól is az árverésre kitűzött ingatlan eladatni fog.

2. Árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, vagyis 1 frt 60 kr illetve 40 frt 90 krt az árverés megkezdése előtt készpénzben, vagy az 1881. évi 60 t.-cz. 42. §. megjelölt árfolyamán és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában ovadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: 60. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénz előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Módos, 1896. évi április 25-én, a kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóságnál.

Bolla,
kir. albiró.

44-11

1453. sz. 1896.

Arlejtési hirdetmény.

Gyála községe által építendő községi iskola és tanítói lak összes építő munkáira Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának utólagos jóváhagyása reményében a következő feltételekkel ezennel zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik:

1. Az arlejtésben részt vehetnek mindazon szakértő iparosok, vagy vállalkozók, kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.

2. Ajánlatok csak az összes munkára a község által díjtalanul kiszolgáltatandó ajánlati iven tehető.

3. Az 50 kros bélyeggel és 420 frt bánatpénzzel ellátott lepecsételt ajánlatok legkésőbb 1896. évi július hó 23. ik napja délelőtt 11 órájáig nyújtandók be, Gyála község jegyzői hivatalába. A beadott ajánlatokugyan ezen napon délelőtt 1/2, 12 órakor a község hivatalos helyiségében nyilvánosan fel fognak bontatni, mely alkalomkor ajánlattevők is jelen lehetnek.

4. Kellő bánatpénzzel el nem látott vagy elkésetten benyújtott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

5. Az ezen munkákra vonatkozó tervek, előmért, költségvetés, vállalati feltételek és szerződési minta a község jegyzői hivatalában a hivatalos órák alatt betekinthetők és az ajánlati minta ugyanott megszerzhető.

Gyálán, 1896. évi július hó 8-án.

641-3.1

A község előljárósága.

12890—96. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak folyó évi június hó 13-én kelt 40041. és június 26-án kelt 43448. számu magas intézménye folytán ezennel közhirre tétetik, hogy az alább felsorolt munkálatoknak vállalatba adása céljából felsőbb jóváhagyás fenntartása mellett írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozók 10%, bánatpénzzel ellátva oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt és kellő feliratu írásbeli zárt ajánlatok s a kikiáltási összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva az árlejtés megkezdéseig az alább megnevezett kincstári ispánságoknál; az árlejtés megelőző három nappal előbb pedig alólírott m. kir. államjóságigazgatóságához adhatók be.

Ezen ajánlatokban, melyekben az 50 kros bélyeg a szövegezés első sorával szabályszerűen átírandó, a megajánlott vállalati összeg nemcsak számokkal, hanem betűkkel is tisztán, érthetően kiírandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árlejtési jegyzőkönyv feltételeit és a költségvetésben feltüntetett munkálatokat tételről-tételre ismeri, azoknak magát feltétlenül aláveti és azokat elfogadja, megjegyeztetvén, hogy ezen okmányokat aláírni köteles.

A szó- és írásbeli ajánlattevők kívánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat és vállalkozói szakképességüket.

Oly egyének, kik csőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak, vagy a kik nyeresévközvetésből eredő büntetést elítéltek, azok az árlejtésben részt nem vehetnek, elkésztetve valamint utóajánlatok és távirati ajánlatok semmi szin alatt sem fognak figyelembe vétetni még az esetben sem, ha azok egy újabb árlejtés megtartása esetére kötelezőleg fentartatnak is.

A részletes árlejtési feltételek és költségvetési okmányok az alább megnevezett m. kir. kincstári ispánságoknál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Az árlejtések helye, ideje és a vállalatba adandó munkálatok a következők:

I. A kulai m. kir. kincst. Ispánság hivatalos helyiségében 1896. évi július hó 20-án délelőtt 8 órákor.

1. A veprováci róm. kath. paplaknál a tetőzet helyreállítása 259 frt 74 kr kikiáltási árral a hitközség által természetben kiszolgáltatandó kézi- és írás napszámok.

2. Az ókeéri róm. kath. templom torony építése 1489 frt 10 kr kikiáltási árral és a hitközség által a kézi- és írás napszámokért fizetendő 160 frt 46 kr készpénz egyenérték.

3. A kernyajai róm. kath. lelkészlak helyreállítása 900 frt 67 kr kikiáltási árral és a hitközség által a kézi- és írás napszámokért fizetendő 66 frt 68 kr készpénz egyenérték.

4. A csonoplyai róm. kath. templom és paplak helyreállítása 2026 frt 20 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben kiszolgáltatandó kézi- és írás napszámok.

5. A bukini róm. kath. lelkészlak helyreállítása 854 frt 53 kr kikiáltási árral és a hitközség által a kézi- és írás napszámokért fizetendő 45 frt 75 kr készpénz egyenérték.

6. A kucurai róm. kath. lelkészlak helyreállítása 898 frt 99 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben kiszolgáltatandó kézi- és írás napszámok.

7. A bresztováci róm. kath. paplak újraépítése 6902 frt 88 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben kiszolgáltatandó kézi- és írás napszámok.

8. A kupuszinai róm. kath. templom tornyának helyreállítása 880 frt 92 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben kiszolgáltatandó kézi- és írás napszámok.

9. A kupuszinai róm. kath. lelkészlak helyreállítása 615 frt 26 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben kiszolgáltatandó kézi- és írás napszámok.

10. Az ószivaczi róm. kath. lelkészlak helyreállítása 688 frt 08 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben kiszolgáltatandó kézi- és írás napszámok.

11. A bogojevai róm. kath. templom és lelkészlak helyreállítása 101 frt 60 kr kikiáltási árral és a hitközség által a kézi- és írás napszámokért fizetendő 7 frt készpénz egyenérték.

12. A kulai kincst. ispánsági lakhoz tartozó melléképületek helyreállítása 178 frt 79 kr kikiáltási árral.

II. A dentai m. kir. kincst. Ispánság hivatalos helyiségében 1896. évi július hó 21-én délelőtt 9 órákor.

1. A moraviczai róm. kath. lelkészlak tatarozása és hozzá új mosókonyha építése 1234 frt 72 kr kikiáltási árral és a község által természetben, vagy esetleg készpénz egyenértékben viselendő kézi- és írás napszámok.

2. A zichyfalvai róm. kath. templom és lelkészlak tatarozása 803 frt 87 kr kikiáltási árral és a község által természetben, vagy esetleg készpénz egyenértékben viselendő kézi- és írás napszámok.

III. Az ujpécsi m. kir. kincst. Ispánság hivatalos helyiségében 1896. évi július hó 22-én délelőtt 9 órákor.

1. Német Szent-Mihályon új paplak építése 6821 frt 33 kr kikiáltási árral és a község által természetben, vagy esetleg készpénz egyenértékben viselendő kézi és írás napszámok.

IV. A temes-szent-andrási m. kir. kincst. Ispánság hivatalos helyiségében 1896. évi július hó 23-án délelőtt 9 órákor.

1. A kisbecskereki róm. kath. lelkészlak kertkerítésének helyreállítása 540 frt 46 kr kikiáltási árral és a község által természetben, vagy esetleg készpénz egyenértékben viselendő kézi és írás napszámok.

2. A nagyjécsai róm. kath. lelkészlak árnyékszékének pöczegödörrel ellátása 55 frt 82 kr kikiáltási árral és a község által természetben, vagy esetleg készpénz egyenértékben viselendő kézi- és írás napszámok.

3. A temes-szent-andrási kincst. ispáni és gazd. gyakor. noki laképületek tatarozása és az ugyanottani kincst. ispánsági iroda átalakítása 1063 frt 70 kr. kikiáltási árral.

Aradon, 1896. évi június hó 27-én.

M. kir. államjóságigazgatóság.